

entrevista

Joan Ferran

"El possibilisme, la rutina i el pragmatisme polític erosionen la utopia"

Autor de la novel·la "Maleïda crosta" i diputat socialista

El parlamentari socialista, Joan Ferran, un dels més crítics amb la simbologia del nacionalisme conservador, acaba de publicar 'Maleïda crosta', una novel·la on la prosa i la ficció qüestionen la rutina en què s'ha instal·lat la política oficial d'avui

JORDI MOLINA jmolina@canvi16.info

El desembre de l'any 2007 vostè va fer unes declaracions dient que calia arrencar "la crosta nacionalista" dels mitjans de comunicació públics de Catalunya. Un any després, creu que el seu Govern ha avançat cap a la neutralitat que demanava?

Sí, hem avançat, però no pas per casualitat. Aquest Govern ha aprovat una llei amb què, per primera vegada, s'inicia un procés de desgovernalització dels mitjans de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA). Durant l'etapa que va governar CiU, era el mateix president de la Generalitat, el senyor Jordi Pujol, qui decidia les directrius dels mitjans públics que, al seu torn, nomenaven la resta de professionals. Ara tenim uns periodistes amb més llibertat i, per tant, una informació més professional.

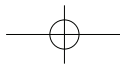
"El pare de la Iolanda compartia la tesi segons la qual, en els mitjans de comunicació públics de la Generalitat, persistia una inèrcia del passat, una "crosta" en la qüestió conceptual i en els mecanismes de funcionament. Una forma de fer i de dir sedimentada al

llarg de dues dècades de Govern pujolista". El llibre li ha servit per explicar i contextualitzar aquelles paraules polèmiques?

Pensi que malgrat que el títol sigui *Maleïda crosta*, el contingut de la novel·la és molt més que això. Potser només un 6 per cent del llibre recupera la polèmica que es va originar fa un any i escaig arran de les meves declaracions. Allò que plasma el llibre, sobretot, és la confrontació de la política oficial que representa un polític experimentat amb la visió utòpica de la vida de la protagonista, la Iolanda, una jove universitària que inicia la seva carrera professional. Penseu que el llibre m'ha servit per treure alguna de les coses que porto a dins, però també per transmetre alguna de les inquietuds que m'expressen persones amb què parlo sovint, com ara els joves. Amb la Iolanda, per exemple, he pogut manifestar que hi ha alguna cosa que no funciona en el sistema. La se-

IVAN GIMÉNEZ

IVAN GIMÉNEZ

“La protagonista li diu a la política oficial que toqui de peus a terra i que s'adoni que una part de la població, formada i inquieta, viu en paral·lel

va crítica al sistema feta des de la intel·ligència m'ha servit per confrontar la política real i la política oficial. El que fa la Iolanda és dir-li al polític oficial que toqui de peus a terra i que s'adoni que hi ha una part de la població, formada, inquieta i viva, que viu en paral·lel.

Així, només titula el llibre amb el concepte de “crosta” per una qüestió de màrqueting?

Al final del llibre, el concepte de “crosta” esdevé més genèric i global, no aborda només la qüestió nacional o lingüística. “Crosta” és el conjunt d'elements ideològics que intenten sedimentar els mitjans de comunicació. La “crosta” és una denúncia als diri-

gents, sigui qui sigui qui mani, que intenten erosionar els mitjans públics amb la seva percepció del món que, alhora, justifica les seves polítiques.

Com valora la tasca de Rosa Cu- llell i Mònica Terribas al capdavant de la CCMA?

És una tasca difícil i complexa, però cal reconèixer l'esforç que estan fent per ordenar un sector en un moment de crisi econòmica, amb una baixada molt forta de publicitat i de competència ferotge amb altres canals. Així que valoro molt positivament la seva feina i vull subratllar, a més, que durant el mes de gener i el que portem de febrer TV3 i Catalunya Ràdio s'han recuperat pel que fa

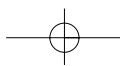
a les audiències.

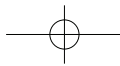
Com es canvia una dinàmica i una metodologia de treball tan arrelada? Revisant el model de d'alt a baix, canviant els professionals o totes dues coses?

Innovant, deixant que el talent que hi ha dins de casa es manifesti, apostant per les noves generacions, eixamplant la base social dels oients i espectadors. Això es fa unificant el llenguatge i assolint una penetració en sectors que fins ara no s'han identificat amb aquesta ràdio i televisió pública, com és el cas de les persones que provenen de la immigració o les persones que se senten espanyoles o que simplement no són nacionalistes.

Vostè sovint crítica que es recorri a l'eufemisme “Estat espanyol” quan es vol dir “Espanya”. Quins casos més denuncia?

N'hi ha un munt! Per exemple, quan diuen “policia estatal” per referir-se a la Policia Nacional de tota la vida. O un altre: s'encaparen a dir el “ministre espanyol d'economia, Pedro Solbes”, quan de ministre d'economia només n'hi ha un! No cal matisar que és espanyol, cal fer-ho quan és un ministre, per exemple, francès, però no cal forçar la màquina d'aquesta manera... Cal un llibre d'estil i no pas perquè es deixi de dir “Estat espanyol” i es digui sempre Espanya, simplement per què també es pugui dir Espanya sense que ningú es traumatitzi. O un altre cas flagrant: el temps. La meteorologia es un fenomen físic. Si es parla de Països Catalans es desvirtua la informació. No pot ser que costi tant saber quin temps farà a Madrid i, en canvi, que t'informin abans d'Alacant. És més, molts escriptors de l'òrbita catalanista valenciana no els agrada que des de Catalunya els englobin com a Països Catalans

entrevista

perquè afebleix la seva lluita. De fet, ni a l'expresident Pujol li agradava aquest concepte perquè són els mateixos ciutadans de València, votants del PP la majoria, els primers a identificar-se com a Comunitat Valenciana.

Creu que una part de l'audiència es pot sentir exclosa?

És possible. Però no es tracta d'excloure, sinó d'atraure. En un moment de tanta competència a les televisions, cal revisar tot el model per tal d'aspirar al màxim d'audiència possible. Sempre he insistit que la ràdio i la televisió pública de Catalunya han de ser nacionals i en català, una altra cosa molt diferent és el que hagin volgut entendre. Tenim una Catalunya diversa, forjada amb gent de tot arreu i de cultures i conviccions diferents, i cal que tothom se senti còmode en la utilització dels conceptes i en plantejaments de l'imaginari. No em sembla bé que una persona, per exemple, votant del PP, deixi de veure TV3 perquè sent que li estan amagant que és espanyol.

La novel·la confronta la visió idealista de la jove universitària Iolanda amb la pragmàtica del portaveu d'un grup parlamentari, Manuel Serrats. Creu que molts dels seus companys polítics se senten potser decebuts entre allò que un dia van somiar i el que avui poden transformar des del Govern?

Aquesta és una conversa que sovint mantinc amb companys de la política, normalment del meu partit. Es tracta d'una sensació que envaeix més fàcilment les persones que provenen de la lluita social, de l'esquerra radical. De joves tenien, i m'hi incloc, uns ideals i uns valors que, amb el temps i dins l'engranatge de la política, es van diluint. La rutina, el possibilisme i el pragmatisme

polític erosionen la utopia. Es tracta de la dualitat d'allò que es somia i allò que és possible. El problema sorgeix quan algú que fa el possible no ho emmarca en una certa perspectiva estratègica. La diferència entre la honradesa i l'aburgesament total està en si les accions que es fan dia a dia tenen, o no, un nord. Aquí recau, en

IVAN GIMÉNEZ

I Els catalans no només ens hem de reafirmar com a poble aquí, sinó ser capaços de seduir amablement la gent de fora les nostres fronteres

gran part, el que avui entenem per dretes i esquerres, ens diferencia l'horitzó pel qual treballem.

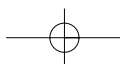
En el seu llibre, una part de l'acció transcorre a Madrid, on cita

uns versos del cantautor Joaquin Sabina. Què creu que és més lloable o, en qualsevol cas, més útil per a la projecció de Catalunya: un concert de Lluís Llach reivindicant els valors i la lluita del poble català a Verges, o un de Serrat amb Sabina a Madrid davant un públic espanyol que coreja paraules d'amor en català?

Les dues coses que em planteja haurien de ser complementàries. El concert de Serrat amb Sabina és la conjunció dels sentiments de les persones per damunt de les nacionalitats i de les identitats; i el del Lluís Llach em sembla important perquè un ha de poder reivindicar la seva llengua i la seva cultura. Els catalans no només ens hem de reafirmar com a poble aquí, sinó ser capaços de seduir de forma amable fora de les nostres fronteres. L'afirmació de la simbologia catalana no ha d'anar en funció de la negació d'Espanya, sinó de l'afirmació en si mateixa. Per exemple, la compra d'Spainair per part d'empreses i institucions catalanes hauria de ser una bona notícia, però en canvi, enlloc de gaudir d'aquesta iniciativa que, sens dubte, serà beneficiosa per a l'economia catalana, molts prefereixen tornar a obrir el debat sobre la manca d'autogestió al Prat. I és clar que tots volem tenir un aeroport més nostre, però no cal mirar les coses sempre des d'una òptica tan pessimista. Mirar-nos tant el melic o la forma tràgica de mirar les coses a Catalunya és el que em molesta del nacionalisme.

El llibre parla de les limitacions i les mancances de la política oficial. Creu que la classe política ha aconseguit semblar propra a la gent?

Hi ha polítics millors i pitjors, com en qualsevol professió. Hi ha molta gent en la política, de molts signes ideològics, que creu en les

coses i que s'hi deixa la pell mentre que uns altres han entrat a una dinàmica d'anar fent. Per diverses circumstàncies, hem arribat a un punt on és evident que hi ha mancances al sistema: d'honoradesa, de corrupció o per no dir les coses com s'han de dir. Això allunya el ciutadà de la presa de decisions dels polítics. El problema, però, és que quan sí que es diuen les coses tal com toca, els mitjans de comunicació no contribueixen a fomentar la informació sobre la proposta i prefereixen insistir en les discrepàncies.

Qui ha de ser el primer a canviar d'una política de retrets a una política de debat constructiu? Creu que falta maduresa política?

Com deia, el canvi l'hem de fer entre tots, però és evident que els polítics tenim el paper més determinant. Sense anar més lluny, avui tenim un partit de l'oposició, CiU, molt agressiu en el terreny verbal. En canvi, en el terreny legislatiu, de 37 lleis que hem elaborat des del Govern, n'han aprovat 21. Són moltés! És evident que hi ha una descompensació. No s'adequa el nivell d'acord amb la verbalització que fan del desacord.

La protagonista del seu llibre és una noia jove i precisament fa uns mesos CANVI va entrevistar els diferents líders de les formacions joves dels partits. Creu que les noves generacions aconseguiran aprofundir en el model democràtic –fer-lo més participatiu, més proper– que tenim o tem que s'instal·lin en el sistema actual?

La gent jove del partit té un paper fonamental en la modificació de les dinàmiques internes dels seus partits. Han de ser motors i impulsors en la democràcia interna de les seves formacions, agilitzar processos, incorporar les noves tecnologies en la metodologia

parlamentària. Són gent que ve molt més preparada que fa uns anys, sobretot des del punt de vista de les noves tecnologies. En canvi, la mancança recau en el disc dur de la memòria històrica. Com és lògic, molts no han viscut la transició i els manca una certa perspectiva històrica per abordar la política d'avui. A més, penso, també tenen la responsabilitat de remarcar els valors diferencials de les formacions.

Creu que cada cop s'assemblen més uns partits polítics amb uns altres?

Des de fa un temps sí. Es va entrar en una dinàmica d'acostament entre les opcions polítiques. Potser ara, amb la crisi econòmica, els partits estan tornant més als seus orígens, però cal que els joves que ara emergeixen reafir-

min els valors de la formació. Ara, per exemple, comença a haver-hi una crítica al mercat que fins fa pocs mesos ningú no s'atrevia a fer. Hi ha una exigència d'intervenció de l'administració, de l'Estat, es parla d'intervenir en l'economia. Abans eren més fàcils els antagonismes, l'esquerra era més esquerra, i cal recuperar els valors diferencials. I no només diferències en els plantejaments sinó també en les dinàmiques. Cal evitar que els electors diguin allò de "però si tots són iguals".

Per cert, com és la lolanda física? L'ha vist alguna vegada?

Té raó, al llibre no se'n parla. Fa falta una descripció física, però sí que se'n desprèn que és una noia llesta i atractiva. Però no, no l'he vista, en tot cas l'he somiada! ■

Tenim una CiU molt agressiva en el terreny verbal, però en el legislatiu, de 37 lleis n'han aprovat 21. No s'adequa el nivell d'acord amb la verbalització del desacord

IVAN GIMÉNEZ